

Cankarjeva knjižnica Vrhnika
Tržaška 9b, 1360 Vrhnika
Tel.: 01/7553 114, fax.: 01/7553 833

LETNO POROČILO JAVNEGA ZAVODA
CANKARJEVA KNJIŽNICA VRHNIKA
ZA LETO 2007

Vrhnika, februar 2008

Poslovno poročilo: Suzana Potočnik
Računovodsko poročilo: Valerija Marinč
Obdelava statističnih podatkov: Zdenka Obal,
Mojca Okorn

I. POSLOVNO POROČILO

A. Uvod

B. Pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti

- 1. Strokovni in manipulativni delavci***
- 2. Letni prirast***
- 3. Obseg gradiva – temeljna zaloga***
- 4. Prostor in oprema***

C. Delo z uporabniki knjižnice

- 1. Obiskovalci in izposoja***
- 2. Kulturna, sprostitevna in izobraževalna dejavnost***

II. ZAKLJUČEK

III. RAČUNOVODSKO POROČILO

- 1. Izkaz prihodkov in odhodkov***
- 2. Pojasnila k izkazom***

I. POSLOVNO POROČILO

A. Uvod

Knjižnična dejavnost sodi med najstarejše organizirane kulturne in informacijske dejavnosti na Slovenskem. V institucionalni obliki je knjižnica na Vrhniki začela delovati leta 1958, kot Ljudska knjižnica. Ob 100-letnici Cankarjevega rojstva, leta 1976, se je preimenovala v Cankarjevo knjižnico.

Cankarjeva knjižnica Vrhnika je javni zavod, katerega ustanoviteljica je Občina Vrhnika. Knjižnica je po Pravilniku o osrednjih območnih knjižnicah kategorizirana za osrednjo knjižnico, tako da svojo dejavnost namenja vsem občanom občine Vrhnika, Borovnica in Log-Dragomer. Od leta 2004 ima ponovno v svoji organizacijski sestavi krajevno knjižnico dr. Marje Boršnik Borovnica. Za leto 2007 je sklenila v mesecu decembru pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti v občini Log-Dragomer. Občini Borovnica in Log-Dragomer sta pogodbeni partnerici.

Organi knjižnice so:

- Svet zavoda
- Direktor
- Strokovni svet

Zakonske in druge pravne podlage, ki določajo in pojasnjujejo delovno področje Cankarjeve knjižnice Vrhnika:

Zakon o knjižničarstvu. UL RS 87/2001, 96/2002.

Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture. UL RS 96/2002.

Zakon o zavodih. UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 odločba US, 8/96, 36/00.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe. UL RS 73/03.

Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/03.

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/03.

Zakon o lokalni samoupravi. UL RS 72/93.

Zakon o financiranju občin. UL RS 80/94.

Kolektivna pogodba za negospodarstvo. UL RS 18/91 in spremembe.

Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS. UL RS 45/94 in spremembe

Zavodska kolektivna pogodba. 2000.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu. UL RS 59/99.

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 21/95.

Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in v organih lokalnih skupnosti. UL RS 18/94 in spremembe.

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture. UL RS 41/94 in spremembe.

Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Cankarjevi knjižnici.

Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Cankarjeva knjižnica Vrhnika, Naš časopis, letnik št. in Naš časopis, letn. 34 (2007), št. 340.

Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. 1995.

Sodobne razvojne smernice knjižničarske stroke.

Knjižnica je v današnji informacijski družbi instrument nenehnega izobraževanja, je pomemben dejavnik pri oblikovanju človekove zavesti, je informacijsko središče v danem okolju, odprta je vsem segmentom javnosti, in to pod enakimi pogoji. Tako je knjižnica na razpolago različnim ciljnim skupinam prebivalstva, od otrok, mladine, odraslih, upokojencev, brezposelnih, invalidov, starejših občanov.

V letu 2007 je knjižnica sodelovala z drugimi kulturnimi in izobraževalnimi ustanovami v občinah: z vrtci, osnovnimi šolami, Varstveno delovnim centrom, Domom upokojencev, Zavodom Ivana Cankarja za kulturo šport in turizem idr.

Cankarjeva knjižnica je v letu 2007 glede na 2.čl. Zakona o knjižničarstvu opravljala naslednje dejavnosti:

zbirala knjižnično gradivo,
obdelovala knjižnično gradivo,
hranila knjižnično gradivo,
posredovala knjižnično gradivo,
zagotavljala dostop do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
izdelovala knjižnične kataloge,
oblikovala podatkovne zbirke in druge informacijske vire,
posredovala bibliografske in druge informacijske proizvode in storitve,
sodelovala v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
pridobivala nove uporabnike,
izobraževala uporabnike,
informacijsko opismenjevala.

Cankarjeva knjižnica je izvajala naslednje naloge po 16. členu Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/2001 z dne 8.11.2001):

sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
organizira kulturne prireditve, ki so povezane s knjižnično dejavnostjo.

B. Pogoji za izvajanje knjižnične dejavnosti

1. STROKOVNI IN MANIPULATIVNI DELAVCI

Minimalno število delavcev knjižnice določa Pravilnik, Standardi pa določajo potrebno kadrovsko zasedbo.

Pravilnik:

Splošne knjižnice zaposlujejo strokovne, manipulativne in administrativne delavce. Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar (najmanj univerzitetna izobrazba), višji knjižničar (najmanj višja izobrazba) in knjižničar (srednja izobrazba). Splošna knjižnica zaposluje strokovne delavce okvirno v razmerju 70% bibliotekarjev in višjih knjižničarjev in 30% drugih strokovnih delavcev.

Splošna knjižnica ima za opravljanje nalog iz 2. člena zakona najmanj 0,32 strokovnega delavca na 1000 prebivalcev in najmanj 1 administrativno – tehničnega oziroma manipulativnega delavca na 10.000 prebivalcev.

KNJIŽNIČNO OSEBJE

Organigram redno zaposlenih delavcev

Izobrazbena struktura zaposlenih – strokovni delavci

visoka izobrazba	višja izobrazba	srednja izobrazba
1 + 1	6	3 + 1
VRH + BOR	VRH	VRH + BOR

Drugo:

- študentski servis (občasno 2 študentki)
- pogodbeno delo (računovodstvo, čistilni servis)

Manipulativnih delavcev nimamo. Delavka s srednjo izobrazbo v Borovnici bo v kratkem diplomirala iz bibliotekarstva.

PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE STROKOVNIH DELAVCEV

Strokovni delavci svoje delo opravljajo kvalitetno le, če imajo ustrezno znanje in se sproti izobražujejo.

V letu 2007 smo se udeležili izobraževanja, ki jih v pretežni meri izvajata IZUM in NUK ter izobraževanja v okviru Zveze splošnih knjižnic in Zveze bibliotekarskih društev Slovenije.

2. LETNI PRIRAST GRADIVA

Pravilnik:

Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja predpisuje minimalni letni prirast splošne knjižnice z 200 enotami gradiva na 1000 prebivalcev. V okviru tega prirasta je potrebno zbirko dopolnjevati z 22 enotami neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev.

Potrebno je poudariti, da je pri nakupu gradiva pri Vrhniki upoštevano tudi gradivo, kupljeno s sredstvi občine Log-Dragomer, vendar ker občina še nima svoje enote, je gradivo locirano na Vrhniki.

Dne 31.12.2007 je bilo na Vrhniki 15.117 prebivalcev, v Borovnici 3.904, v Log-Dragomer 3.488, v vseh občinah skupaj 22.509 prebivalcev.

1.2007

Enota	nakup	Dar	Skupaj
Vrhnika	5.159	245	5.404
Borovnica	1.235	81	1.316
Skupaj	6.394	326	6.720

1.2006

Enota	nakup	Dar	Skupaj
Vrhnika	4.664	271	4.935
Borovnica	1.317	72	1.399
Skupaj	5.981	343	6.334

3. OBSEG GRADIVA – temeljna zaloga

Pravilnik:

Pravilnik določa minimalen standard obsega gradiva, če ima splošna knjižnica v osrednji in krajevnih knjižnicah skupaj najmanj 3,7 enote gradiva na prebivalca svojega območja, v okviru tega najmanj 0,3 enote neknjižnega gradiva na prebivalca.

Krajevna knjižnica, ki izvaja dejavnost za območje do 5000 prebivalcev, ima 4 enote gradiva na prebivalca, vendar zbirka ne sme biti manjša od 6000 enot gradiva.

Obseg gradiva v letu 2007

	CKV	BOR	Skupaj
Vse gradivo	82.156	21.441	103.597
Neknjižno gradivo	3.516	1.860	5.376

Obseg gradiva v letu 2006

	CKV	BOR	Skupaj
Vse gradivo	79.551	21.460	101.011
Neknjižno gradivo	2.978	1.643	4.621

3.a. KNJIŽNO GRADIVO

1.2007

Enota	Št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnik	54.606	22.786	77.392
Borovnica	13.275	6.081	19.356
Skupaj	67.881	28.867	96.748

1.2006

Enota	Št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnik	53.259	22.199	75.458
Borovnica	13.070	6.561	19.631
Skupaj	66.329	28.760	95.089

3.b. SERIJSKE PUBLIKACIJE

1.2007

Enota	Št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnik	1.077	167	1.244
Borovnica	200	29	229
Skupaj	1.277	196	1.473

1.2006

Enota	Št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnik	963	152	1115
Borovnica	161	25	186
Skupaj	1124	177	1301

3.c. NEKNJIŽNO GRADIVO (AK, VK, CD, CR, DVD)

1.2007

Enota	Št. enot gradiva
Vrhnik	3.516
Borovnica	1.860
Skupaj	5.376

1.2006

Enota	Št. enot gradiva
Vrhnika	2.978
Borovnica	1.643
Skupaj	4.621

Število naslovov se med obema enotama težko razmeji, saj se naslovi podvajajo. Ne da se matematično sešteti.

1.2007

Enota	št. enot gradiva	št. naslovov
Vrhnika	82.156	45.241
Borovnica	21.441	15.665
Skupaj	103.597	48.337

1.2006

Enota	št. enot gradiva	št. naslovov
Vrhnika	79.551	42.919
Borovnica	21.460	14.067
Skupaj	101.011	56.986

4. PROSTOR IN OPREMA

Pravilnik:

Knjižnica mora imeti prostor, katerega velikost je sorazmerna s številom nalog, ki jih opravlja in s številom oziroma potrebami potencialnih uporabnikov, ki jim služi. Prostor, kjer deluje knjižnica, mora omogočati varno in pregledno ureditev in dostop do knjižničnega gradiva in tehnične opreme, namenjene uporabnikom, dostop in uporabo knjižničnih storitev za vse uporabnike, ustrezne delovne pogoje za knjižničarje ter zadostna skladišča za gradivo.

Pri gradnji novih in adaptacijah obstoječih knjižnic se prostor oblikuje v skladu z veljavnimi strokovnimi standardi in priporočili.

Prostori Cankarjeve knjižnice:

- oddelek odrasli	314,93 m ²
- mladinski oddelek	137,48 m ²
- čitalnica	165,80 m ²
Skupaj	618,21 m²

Že pri okvirnih izračunih se lahko vidi, da je v knjižnici prostorska stiska, kljub temu, da smo v juniju 2005 odprli čitalniški prostor. V prostoru je referenčna, domoznanska zbirka, serijske publikacije; uporabniki lahko prebirajo revije in časopise, na voljo so jim tudi štiri računalniška mesta.

Kljub temu, da se je bivši »čitalniški prostor« na oddelku odrasli sprostil, je prostor za postavitev gradiva še vedno neustrezen, ravno tako na mladinskem oddelku. Prostorsko stisko rešujemo s postavitvijo dodatnih polic, kar ustvarja utesnjen prostor, postavitev je daleč od standardov.

Zato je bila s strani knjižnice izdelana v letu 2007 projektna naloga, v kateri so prikazane prostorske potrebe Cankarjeve knjižnice. Naloga je bila dana na občino Vrhnika, ki je namenila v letu 2008 sredstva za izdelavo projekta prizidka in sanacijo obstoječega dela knjižnice.

C. Delo z uporabniki knjižnice

1. OBISKOVALCI IN IZPOSOJA

V knjižnico prihajajo občani iz različnih razlogov. Vsi si ne izposodijo gradiva na dom ali samo na dom, ampak si veliko število uporabnikov izposodi gradivo (knjige in predvsem časopisje) v čitalniškem prostoru. Nekateri obiskovalci obišejo knjižnico iz drugih razlogov: iskanje najrazličnejših informacij, možnost uporabe interneta, obisk prireditelj, izobraževanje uporabnikov.

1.a ČLANSTVO V LETU 2007 – aktivni člani

1.2007

Skupaj	5.265
---------------	-------

1.2006

Skupaj	4.705
---------------	-------

Na novo vpisani člani

1.2007

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	156	177	333
Borovnica	39	52	91

Skupaj	195	229	424
---------------	-----	-----	-----

1.2006

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	175	184	359
Borovnica	46	59	105
Skupaj	221	243	464

Iz tabel je razvidno, da kljub temu, da je bilo nekoliko manj na novo vpisanih članov kot predhodno leto, se je število aktivnih članov bistveno povečalo (člani, ki niso bili aktivni, zopet obiskujejo knjižnico).

1.b OBISKOVALCI KNJIŽNICE

IZPOSOJA NA DOM

1.2007

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	28.653	17.722	46.375
Borovnica	6.379	2.630	9.009
Skupaj	35.032	20.352	55.384

1.2006

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	27.709	17.699	45.408
Borovnica	6.789	2.501	9.290
Skupaj	34.498	20.200	54.698

V letu 2007 je Cankarjevo knjižnico Vrhnika obiskalo za izposajo na dom 55.384 obiskovalcev, kar je za 1,25% več obiskovalcev kot predhodno leto. Tudi na mladinskem oddelku je prišlo do porasta.

UPORABA KNJIŽNICE

(vsi obiski, ki niso izposoja na dom, internet ipd.)

1.2007

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	13.492	9.956	23.448
Borovnica	3.153	2.511	5.664
Skupaj	16.645	12.467	29.112

1.2006

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnika	13.552	9.250	22.802
Borovnica	2.999	1.800	4.799
Skupaj	16.551	11.050	27.601

Glede na lansko leto je povečanje za 5,47%.

Pod druge registrirane obiskovalce se štejejo uporabniki interneta, člani, katerim kopiramo iz knjig, presnemavamo na diskete ipd., uporabniki, ki prebirajo periodiko.

1.c IZPOSOJA GRADIVA NA DOM

1.2007

Enota	št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnika	112.444	83.977	196.421
Borovnica	32.826	13.031	45.857
Skupaj	145.270	97.008	242.278

1.2006

Enota	št. enot gradiva za odrasle	št.enot gradiva za mladino	Skupaj
Vrhnika	103.041	80.764	183.805
Borovnica	31.875	13.112	44.987
Skupaj	134.916	93.876	228.792

Po dveh letih padanja izposoje gradiva zapored se je na Vrhniki v letu 2006 izposoja gradiva na dom ponovno povečala. Trend naraščanja izposojenega gradiva na dom pa se nadaljuje tudi v letu 2007, in sicer za 6,86% glede na predhodno leto (5,89% povečanje v obeh enotah skupaj). T.j. za celih 12.616 enot gradiva več (oz. 13.486 enot v obeh enotah).

2.c. KULTURNA, SPROSTITVENA IN IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Zakon v 2. in 8. členu in Uredba v 3. členu zavezujeta knjižnico za izobraževanje uporabnikov, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško delo in usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice, tako da lahko samostojno poiščejo informacije o gradivu, ki ga ima knjižnica in o gradivu, do katerega ima knjižnica dostop; uporabljajo vzajemni katalog in druge kataloge knjižnice; uporabljajo tehnično opremo, ki je v javni uporabi v prostorih knjižnice.

Tudi Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2004-2007 daje prednostno podporo tistim dejavnostim knjižnic, ki povečujejo njihovo uporabo in predvsem tistim, ki promovirajo bralno kulturo.

Poleg sodobne informacijske opremljenosti in ponudbe elektronskih virov sodi v sklop informatizacije tudi informacijsko opismenjevanje in sodelovanje knjižnic pri razvijanju informacijske pismenosti in spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja.

Knjižnica kot javna služba je namenjena temu, da se zagotovi enakomeren in enakopraven dostop do knjižničnega gradiva, informacij in storitev, kar je zelo pomembno za uporabnike knjižnice, knjižničarji pa se laže posvečajo izvajanju programov in projektov za razvoj branja in se posvetijo ciljnim skupinam prebivalcev, ki so: predšolski otroci, osnovnošolci, srednješolci in študenti, zaposleni, upokojenci, ljubitelji potopisnih predavanj, mladina in odrasli s posebnimi potrebami.

1.2007

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnik	1.579	2.493	4.072
Borovnica	70	952	1.022
Skupaj	1.649	3.445	5.094

1.2006

Enota	Št.odrasli	Št.mladina	Skupaj
Vrhnik	793	1.353	2.146
Borovnica	84	821	905
Skupaj	877	2.174	3.051

Na Vrhniki se je število vseh uporabnikov, ki so obiskali ali so knjižničarji obiskali njihove enote (npr. Dom upokojencev, VVO, šole) v izobraževalne namene, sprostitvene, kulturne ali za večanje bralne kulture, povečal v lanskem letu za skoraj neverjetnih 90%, skupno z Borovnico za 66%. To gre predvsem na račun izvajanja bibliopedagoških ur z vrtci in šolami, ki jih v preteklih letih nismo oz. malo izvajali.

za odrasle:

- 8.februar, skupaj s CD,
- Cankar (v mesecu maju in decembru), skupaj s CD,
- spomladansko srečanje v Cankarjevem lazcu,
- predavanja
- razstave
- tedenski obiski Doma upokojencev (bralne urice)
- knjižne čajanke (mesečno)
- tedenski obiski Varstveno delovnega centra

za otroke:

- urice pravljic vsako sredo ob 17.00 uri
- sejem rabljenih učbenikov
- vrtec na obisku (oz. obisk knjižničarke v ustanovi)
- šola na obisku (oz. obisk knjižničarke v ustanovi)
- Dan knjižnic

II. ZAKLJUČEK

Statistika za leto 2007 je pokazala dobre rezultate dela delavcev Cankarjeve knjižnice. Povečala se je izposoja gradiva, število aktivnih članov, obiskovalcev knjižnice za izposajo na dom in drugih obiskovalcev, tako interneta, čitalnice, prireditvev, izobraževanj idr. Premišljena nabava gradiva, hitra obdelava in prijazna izposoja gradiva pripomoreta k večjemu obisku in izposoji. Z izvajanjem bibliopedagoških ur z najmlajšimi uporabniki, do najstarejših in uporabnikov s posebnimi potrebami, se trudimo dvigovati bralno kulturo naših občanov. Samo v lanskem letu je naša bibliopedagoška delavka predstavila 465 knjig na 173 prireditvah, na katerih je bilo 3.469 obiskovalcev (otrok 2.458, odraslih 1.011). Medtem ko je naš delavec imel 48 ur računalniškega izobraževanja s 311 obiski tečajnikov.

direktorica:
Suzana Potočnik